

[Villumsen.]

muligt for Kommunerne at bære de sociale Byrder.

Som det er nu, kunde det vække Mistanke om, at de Konservative forfølger ikke saglige, men politiske Formaal i denne Sag, med andre Ord, at man fra den Kant var interesseret i, at de flest mulige arbejdsløse hober sig sammen i Byerne med deraf følgende Uro og Splittelse i Arbejdermasserne, og interesseret i ikke, at Udgifterne begrænses, men i, at de stiger saa stærkt, at der derigennem kan findes et vægtigt Paaskud til et Attentat paa Socialreformen. Ikke alene mine Partifæller, men alle Købstadkommunal-mænd er derfor interesserede i under denne Finanslovdebat at høre, om de Konservative og Venstre vil medvirke til en loyal Administration af Socialreformen, saadan at Byrderne bliver fordelt ligeligt mellem By og Land.

P. Mortensen: Jeg vil gerne benytte Lejligheden til at fremdrage to Spørgsmaal, der har særlig Interesse i Sønderjylland. Da vi i sidste Rigsdagssamling beskæftigede os med Kriseforholdene i Sønderjylland, modtog vi i Udvalget, der var nedsat til at behandle Forslaget om visse Udlaan til Sønderjylland, en Række Deputationer, der der søgte at skildre for os, hvor vanskelige Forholdene var dernede.

Blandt disse Deputationer var der to fra Statsskolerne i Aabenraa og Tønder, der begge ønskede en Del Byggearbejder foretaget ved de nævnte to Skoler, og begge Deputationers Ønsker syntes mig velbegrundede. Særlig stærkt begrundet, syntes det mig, var Ønsket om en Udvidelse af Statsskolen ved Tønder, idet man dér faktisk har maattet tage en Del af den til Pedellen bestemte Lejlighed i Brug som Undervisningslokale. Man har draget Sammenligning mellem de danske Skoler i Sønderjylland og den tyske Privatskole i Aabenraa, og man har den Opfattelse, at den tyske Privatskole er bedre rustet til sin Opgave end nogen af de danske Skoler. Det vil derfor være ønskeligt, at de Mangler, der eventuelt maatte findes ved Skolerne, kunde afhjælpes.

Det fremgaar af Finanslovsforslaget og af Anmærkningerne dertil, at det er Hensigten at yde et særligt Statstilskud paa 37 000 Kr. til den tyske Privatskole i Aabenraa. Denne Skole faar i Forvejen Statstilskud efter de Regler, der er gældende for Tilskud til private Mellem- og Realskoler, og det særlige Tilskud, om hvilket der nu er Tale, tænkes ydet, efter at Skolen

har faaet Ret til at afholde Studentereksamen. Det særlige Tilskud gøres altsaa afhængigt af, om Skolen fortsat skal beholde Retten til at afholde Studentereksamen, og jeg forstaaer det saaledes, at det er Hensigten, at Skolen fortsat skal have denne Ret.

Jeg er tidligere traadt ind for, at det tyske Mindretal i Sønderjylland skal have de bedst mulige Skoleforhold og de bedst mulige Skoleordninger, ogsaa Eksamensret. Den Skoleordning, som vi har her i Landet, har muliggjort, at Tyskheden i Sønderjylland har været i Stand til at oprette en lang Række private Skoler ud over hele Landsdelen, og hertil yder den danske Stat et betydeligt Tilskud. Jeg tror nu ikke, at man ligefrem har forudset en Udvikling, som vi kender den nu, med saa mange tyske Privatskoler. Man faar i visse Tilfælde den Opfattelse, at det kniber mere med at skaffe Skolebørn til de tyske Privatskoler end med at skaffe Skoler til Børnene.

Med den Udvikling, der nu er sket inden for Tyskheden i Sønderjylland, kan det ikke nægtes, at store Dele af den sønderjyske Befolkning har faaet en ændret Stilling over for Tyskheden dernede, efter at Tyskheden har rejst en Bevægelse, som har Sønderjyllands Adskillelse fra Danmark til Maal, paa Trods af Befolkningsfærtallets Ønsker, og efter at den sønderjyske Befolkning har været Vidne til, at der ud fra de tyske Privatskoler med Aabenraaskolen i Spidsen udfoldes en kraftig Agitation for Sønderjyllands Tilbagevenden til Tyskland. Meget store Dele af den sønderjyske Befolkning har nu noget vanskeligt ved at forstaa den fortsatte udsøgte Velvillighed og det givne Tilskud fra den danske Stat til de tyske Skoler i Sønderjylland.

Nu kan man sige, at Tyskhedens Op-træden i de sidste Maaneder har ændret sig; tilsyneladende har dens Agitation antaget en mere fredelig Karakter. Men store Dele af den sønderjyske Befolkning er blevet meget mistroiske over for Tyskheden dernede og den Fremgangsmaade, den anvender. De tror, at der kun kan være Tale om en ændret Taktik fra Tyskhedens Side. Vi tror nemlig ikke, at Tyskheden har opgivet Kravet om Grænseflytning, og vi tror, at Agitationen for en Grænseflytning hovedsagelig drives med de tyske Privatskoler som Basis; det er sikkert i denne Forbindelse, det ærede Medlem Hr. Schmidt i sin Tid mente, at Forholdene med Hensyn til en Grænseflytning nok skulde modnes af sig selv.